

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านป่าไผ่ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

๑. ความเป็นมา/ พระราชดำริ

ด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงใยราษฎรผู้บริสุทธิ์ที่ประสบเหตุการณ์ก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังกรณีการอุทธรณ์และการสั่งหารชีวิตนักโทษ ๒ นาย ณ บ้านตันหยงลิมอ เมื่อปลายเดือนกันยายน ๒๕๔๘ ที่ผ่านมา ปัจจุบันราษฎรผู้บริสุทธิ์ในหมู่บ้านลาจู่ บ้านทุ่งขมิ้น บ้านลูกเขา บ้านป่าไผ่ และบ้านจุฬาภรณ์ ๕ อำเภอระแงะ ต่างมีความหวาดกลัวภัยอันตราย ไม่กล้าเดินทางออกนอกหมู่บ้านเพื่อประกอบอาชีพทำสวนยางและเก็บผลไม้นอกจากนั้นผู้ก่อการร้ายยังได้ใช้อาวุธ สงครามมาทำการยิงข่มขู่ราษฎรรอบๆ ที่ตั้งหมู่บ้าน จนเป็นสาเหตุให้ราษฎรผู้บริสุทธิ์อพยพย้ายถิ่นฐานออกนอกหมู่บ้าน ทั้งพื้นที่ทำกินและบ้านเรือนให้รกร้างว่างเปล่า ผู้ก่อการร้ายได้บุกเข้ามาเผาบ้านของราษฎรได้ ได้รับความเสียหาย ความทราบถึงพระเนตรพระกรรณ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้กรมราชองครักษ์ ทำการสำรวจพื้นที่ซึ่งเป็นที่ดินสาธารณะ เพื่อนำมาจัดทำฟาร์มตัวอย่างให้ราษฎรใช้เป็นสถานที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนรวม โดยมีเจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัย และให้ความรู้ทางด้านเกษตร ปศุสัตว์ และการประมง อย่างถูกหลักวิชาการ คณะทำงานกองงานในพระองค์ได้ทำการสำรวจพื้นที่แล้วพบว่า วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส มีพื้นที่ดินว่างเปล่าอยู่แปลงหนึ่งที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวอยู่ใกล้โรงเรียนบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ ๕ ตำบลตันหยงลิมอ พื้นที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ สามารถนำมาจัดทำโครงการดังกล่าวได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาสในอนาคต

๒. การสนองพระราชดำริ/ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ รับผิดชอบงานด้านพืชและเห็ด สนับสนุนการวิจัยพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการฯ จัดหาพันธุ์พืชมาสนับสนุนเพื่อวางแผนการผลิตและการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้คำปรึกษา แนะนำ การปลูกพืชและการเพาะเห็ด

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อช่วยเหลือครอบครัวเจ้าหน้าที่และประชาชนที่ประสบเคราะห์กรรมจากการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- เพื่อสร้างงานให้ราษฎรมีอาชีพ มีรายได้ และมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เพื่อสร้างหลักประกันเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ครอบครัวผู้เสียชีวิตจากการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นการตอบแทนบุญคุณผู้เสียสละชีวิตในการปกป้องผืนแผ่นดินไทย

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำการเกษตรด้านการเพาะเห็ด

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ ๕ ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ ๕ ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กรมพัฒนาที่ดิน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๗๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร.
- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปรลงต้นแบบ / แปรลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการเข้าร่วมดำเนินการวางแผนการผลิตกับเจ้าหน้าที่ประจำฟาร์มฯ และให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชผัก เมล็ดพันธุ์พืชไร่ และปุ๋ยเคมี ให้แก่เกษตรกร ผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย การจัดทำเป็นแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผัก – ไร่ ได้ดำเนินการบนพื้นที่ ๑๐ ไร่ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๘ ครั้ง ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๘๐

๗.๑.๒ การฝึกอบรม

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชและการเพาะเห็ดแก่ เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ แล้วได้มีจัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า” มีการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก การปฏิบัติดูแลโรงเรือนเพาะเห็ด และได้มีการติดตาม ให้คำแนะนำ โดยมีเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๐ ราย ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส รวมทั้งได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จากการประเมินผลการฝึกอบรมฯ โดยเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย พบว่า เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดใน ถุงพลาสติกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ๕ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๐ ระดับมาก ๕ ราย หรือคิดเป็น ร้อยละ ๕๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าความเหมาะสมและความสามารถของวิทยากรอยู่ในระดับ มากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๓ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมฯ เห็นว่าสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ใน ถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๓ ราย หรือ คิดเป็นร้อยละ ๓๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสถานที่จัดการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ มีความการจัดเลี้ยง อาหารกลางวัน, อาหารว่างและเครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๗ ราย หรือคิด

เป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๓ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ เกษตรกรผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ เห็นว่าเอกสารประกอบการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ การติดต่อประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ระดับมาก ๓ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับก่อนการเข้าร่วมการถ่ายทอดความรู้ฯ อยู่ในระดับมาก ๑๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และเกษตรกรผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ เห็นว่าได้รับประโยชน์หลังการเข้าร่วมการถ่ายทอดความรู้ฯ อยู่ในระดับมาก ๑๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรอย่างถูกหลักวิชาการ มีรายได้และทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ดอก, ไม้ผล, การเพาะเห็ด และการแปรรูป

๙. ปัญหา/ อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช, ภูมิวิทยา และปฐพีวิทยา

๑๐. ภาพกิจกรรม

ภาพที่ ๑ การฝึกอบรม